

Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Handan DEVECİ *

Özet

Sosyal bilgiler dersinin amaçlarına ulaşabilmesi için okul içi ve okul dışında meydana gelen toplumsal olayların sınıf ortamına taşınması gerekmektedir. Sosyal bilgiler dersinde toplumsal olayları sınıf ortamına taşıyabilmek için güncel olaylardan yararlanılabilir. Bu araştırma sosyal bilgiler öğretmenlerinin güncel olaylardan yararlanma durumlarını belirlemek üzere nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Alt, orta ve üst sosyoekonomik düzeydeki okullardan 20 sosyal bilgiler öğretmeni ile görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel çözümleme tekniği kullanılmış ve elde edilen veriler sayısallaştırılarak sunulmuştur. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretmenlerinin derste güncel olayların kullanılmasının yararına inandıkları, güncel olayların öğretiminde en çok gazete ve televizyon gibi kaynakları kullandıkları, derste güncel olaylara, konuya göre yeri ve zamanı geldiğinde yer verdikleri, güncel olayların öğretimi sırasında daha çok soru-yanıt, araştırma ödevi, tartışma ve canlandırma gibi yöntem ve tekniklerini kullandıkları, güncel olayların öğretimi sırasında öğrenciler ve ailelerden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları yönünde bulgular elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilgiler, Güncel Olaylar, Öğretmen Görüşleri.

* Yrd. Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü Öğretim Üyesi.

Yrd. Doç. Dr. Handan DEVECİ

Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü 26470 Eskişehir

Elektronik Posta: hanil@anadolu.edu.tr

Yayın ve Diğer Çalışmalarından Seçmeler

- Deveci, H.** & Dal, S. (2006, Mayıs). *Öğretmen adaylarının ulusal değerlere ilişkin görüşleri*. III. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Çanakkale.
- Deveci, H.** , Ersoy, F. & Ersoy, A. (2006). Öğretmen eğitiminde portfolyo değerlendirme kullanımına ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6, 161-199.
- Deveci, H.** & Çengelci, T. (2005, November). *Learning construction of student teacher*. Paper presented EADTU- European Association of Distance Teaching Universities, Roma, İtalya.
- Deveci, H.** (2005). Sosyal bilgiler dersinde gazete kullanımı. *The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 4 (3), 159-166.

Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Handan DEVECİ

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de eğitimden genç insanları etkili yurttaşlar olarak yetiştirme misyonuna devam etmesi beklenmektedir. Eğitimin bu misyonu gerçekleştirebilmesi için okul içi ve okul dışı yaşantıların kaynaştırılması, toplumsal olayların sınıf ortamına taşınması, bu olaylar üzerinde öğrencilerin düşünüp tartışıp kendilerine anlamlar çıkarmasını sağlayacak etkinliklerin düzenlenmesi gerekmektedir. Öğrencilerin toplumsal yaşam içinde karşılaştığı güncel olaylar öğrencilerin okul içi ile okul dışı yaşam, geçmiş ve gelecek arasında bağ kurmasını sağlayan anlamlı bir köprü görevi görür.

Güncel olaylar, öğrencilerin toplumsal yaşamdaki yönelimleri fark etmelerini sağlar. Çocuklar güncel olayları inceleyerek okul saatleri dışındaki yaşamlarında, tatil günlerinde boş vakitlerini etkili bir biçimde değerlendirme olanağı bulur ve ilgi alanlarını genişletip derinleştirirler. Öğrenciler güncel olayları toplarken seçerken yorumlarken değerlendirirken ve raporlaştırırken düşünme ve çalışma becerilerini geliştirirler. Ayrıca daha önceden sahip oldukları tutum ve değerleri eyleme dönüştürürler; çevre, insan hakları ve benzeri konularda yeni düşünceler geliştirirler (Michaelis ve Garcia, 1996). Güncel olaylar, bireyin yakın çevresinde gelişen, birey ve toplum için önemli ve yeni olaylar olarak tanımlanabilir (Erden, t. y.).

Öğretim sırasında güncel olaylara başvurulması öğretimin kalıcılığını sağlayarak öğrenme yaşantısının doğallaşması ve zenginleşmesine katkıda bulunmaktadır. Bu yolla öğrenci yurttaşlık eğitimi olarak çevresine daha iyi uyum sağlayan, bilimsel görüşe sahip, çevresine karşı duyarlı bir insan hâline gelebilir. Bunun için güncel olaylar yurttaşlık eğitiminin bir parçası olarak kabul edilmektedir (Binba-

şioğlu, 2004). İlköğretim programları incelendiğinde yurttaşlık eğitiminin *sosyal bilgiler* dersinin konuları içinde olduğu görülmektedir. Bu nedenle güncel olayların öğretimi ilköğretim programlarında daha çok *sosyal bilgiler* dersinin içinde yer almaktadır.

Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Güncel Olaylar

Sosyal bilgiler dersi, sürekli olarak değişen ülke ve dünya sorunlarını tanımlayan, anlayan ve çözmek için üzerinde çalışan insanları yetiştirme sorumluluğuna sahiptir. *Sosyal bilgiler* programları, insan deneyimi, kültür ve inançları temsil eden güncel bilgilerle ve gerçek sosyal dünyayla ilgili olmalıdır (Öztürk ve Dilek, 2002).

Sosyal bilgiler dersinden beklenen bu sorumlulukları yerine getirebilmek, öğrencilerin derse etkin katılımlarını sağlamak, öğrencilere insanları, ülkeleri canlı olarak sunabilmek ve derste öğrenmeyi eğlenceli duruma getirmek için güncel olaylardan yararlanılabilir. Ayrıca toplumsal ve kültürel gelişmeler, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin insan yaşamı üzerindeki etkileri, insanların sık yer değiştirmeleri ve gezilerin artması, nüfus patlaması, siyasal ve ideolojik değişimler, kitle iletişim araçlarındaki değişimler *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların kullanılmasını zorunlu duruma getirmektedir (Paykoç, 1987). Güncel olaylar çocukların dünyayı algılamalarını sağlayarak onların yaşamlarını etkiler ve daha iyi bir yaşam sürmelerine olanak sağlar (Smith, 2003).

Sosyal bilgiler dersinde güncel olayları kullanarak öğrenciler toplumsal sorunlarla karşı karşıya bırakılır ve toplumsal yaşamla kaynaşmaları sağlanır. Bu yolla *sosyal bilgiler* dersi, çocuğun toplumsal kişiliğinin oluşturulmasında ve geliştirilmesinde önemli bir işlevi yerine getirmiş olur (Sözer, 1998). *Sosyal bilgiler* dersinde sınıfta güncel olaylara ilişkin yapılan etkinlikler öğrencilerde empati geliştirme, küresel düzeyde farkındalık oluşturma, hoşgörü geliştirme, bilgili bir yurttaş olmanın önemini ve gereksiniminin farkına varma gibi duyuşsal özelliklerin kazanılmasına yardımcı olur (Home School Legal Defense Association, n.d.).

İlköğretim okullarında etkili ve sorumlu yurttaşlar yetiştirmek amacıyla güncel olayların öğretimi gerçekleştirilirken çeşitli yaklaşımlar kullanılmaktadır. Bu yaklaşımlardan kimileri *sosyal bilgiler programının* içinde yer alan bir görünüm sergilerken kimileri de programa

aykırı, programın karşısında gibi görünmektedir (Kaltsounis, 1987). Türkiye’de *hayat bilgisi* ve *sosyal bilgiler* dersinin içinde yer alan güncel olayların öğretimi, kimi Batı ülkelerinin programlarında *güncel olaylar* dersi kapsamında ele alınıp tartışılmaktadır. Güncel olayların ayrı bir derste ya da sosyal bilgiler dersinde ele alınmasının olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır (Demirtaş ve Barth, 1997). Örneğin ilköğretim okulu programının yoğun olması ve güncel olayların var olan programa ayrı bir ders biçiminde yeni süre eklenmeden konulması, güncel olayların yüzeysel olarak geçilmesine neden olmaktadır. Ayrıca güncel olayların daha çok *sosyal bilgiler* içinde yer alması daha etkiliyken bunların ayrı olarak ele alınması güncel olayların öğretimini işlevsiz kılabilir (Kaltsounis, 1987).

Güncel olayların bir dersten bağımsız olarak ayrı öğretildiği sınıflarda yapılan gözlemler, günlük sıradan etkinliklerin ve kuru sunuların çocuklar tarafından beğenilmediğini ortaya koymaktadır. Birçok çocuğa göre güncel olay dersleri haftalık güncel dergilerin okunması ve bununla ilgili bir test uygulanmasından ibarettir. Bunun yanında güncel olay konularındaki temalar birbiriyle ilişkisiz olabilir. Bunlar *sosyal bilgiler* dersinden ayrı öğretildiğinde öğrencilerin güncel olayları anlamlı yollarla bütünleştirmesi güçleşmektedir. Türkiye’de olduğu gibi güncel olayların öğretimine *sosyal bilgiler* dersinde yer verilirken tartışılmalı konular olarak güncel olaylar, *sosyal bilgiler*in temeli olarak güncel olaylar, kaynak olarak güncel olaylar gibi farklı yaklaşımlar kullanılabilir (Kaltsounis, 1987).

Güncel Olayların Öğretiminde Öğretmenin ve Öğrencinin Rolü

Güncel olayların öğretiminde öğretmenler öğretme-öğrenme sürecinde konuyla ilişkili örnekler vererek konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayabilirler. Güncel olayların öğretiminde öğretmenin temel görevi, öğrencilerin güncel olayları izlemelerini ve değerlendirmelerini sağlamaktır. Bunun için öğretmen, sınıfa getirilecek olan güncel olayların seçiminin yapılmasını sağlamalı ve güncel olayların öğretimine ilişkin öğretim yöntem ve tekniklerini planlayıp uygulamalıdır.

Sosyal bilgiler öğretmenleri düzenli olarak güncel olayları izlemeli, gazete okumalı ve öğrencilerini de bu yönde desteklemelidir. Ayrıca öğretmenler güncel olayların öğretiminde kullanılan yöntem ve

teknikler konusunda bilgi sahibi olmalı ve sınıflarında bu yöntem ve teknikleri uygulamalıdır (Haas ve Laughlin, 2000). Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların öğretimine yönelik olarak sınıf ortamında birtakım düzenlemeler yapılmalıdır. Örneğin sınıfta öğrencileri güncel olaylara karşı duyarlı olmaları konusunda uyaracak gazeteler, haritalar ve diğer materyaller yer almalı ve bunlar sürekli olarak erişilebilir olmalıdır. Öğretmen derste güncel olayların öğretimini gerçekleştirirken haber bülteni panosu, haber haritaları oluşturma, günlük gazeteleri ve televizyonu kullanma, haber (radyo) yayını düzenleme, afiş ve duvar resimleri hazırlama, haberlere ilişkin karikatür çizme gibi etkinlikler düzenleyebilir (Kaltsounis, 1987; Paykoç, 1987). Ayrıca sınıfta *sosyal bilgiler programıyla* ilgili olarak gerçekleştirilen güncel olay etkinlik ürünleri sergilenmelidir. Aileler de güncel olayları tartışma konusunda çocukları cesaretlendirmeli, eve haber dergileri ve gazeteler almalı ve günde en az bir kez televizyonda ya da radyoda haberleri izlemeli ya da dinlemelidir. Öğretmenin güncel olayları sınıfta etkili kullanabilmesi için iyi bir hazırlık yapması, zamanı etkili kullanması ve konuyu derinlemesine incelemesi gerekir (Wilson ve diğerleri, 1999). Bennett (1999) güncel olaylarla ilgili yaptığı bir araştırmada, öğretmenlerin öğrencilerin görüşlerini ortaya çıkarmaya çalıştığında öğrencilerin kendi öğrenmelerini daha önemli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuca dayalı olarak öğretmenlerin güncel olayları kullanarak konu ile ilgili öğrencilerin görüşlerini açıklayabileceği ortamlar oluşturmasının daha anlamlı, kalıcı öğrenmeler gerçekleştireceği söylenebilir.

Sosyal bilgiler dersi öğrencinin içinde bulunduğu toplumsal yaşamla ilişkili olduğundan derste işlenen konuların toplumsal yaşamla ilişkilerinin kurulması dersin amaçlarına ulaşma bakımından temel bir zorunluluktur. Derste konuların güncel olaylarla ilişkilendirilmesi yoluyla öğrenciler toplumsal olgu ve olayları daha iyi anlarlar, yorumlarlar ve derslerde öğrendikleri ile yaşam arasında bağlantılar kurarlar. Bu nedenle *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin güncel olayların öğretiminde gerçekleştirecekleri eğitim etkinliklerini çok iyi planlayıp uygulamaları ve güncel olaylarla *sosyal bilgiler* üniteleri arasında bağlantılar kurmaları gerekmektedir. Ancak ilgili literatürün taranması sonucunda yerli ve yabancı literatürde *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin derslerinde güncel olayların öğretimine yer verme durumlarını inceleyen az sayıda araştırmalar bulunduğu söylenebilir.

lır. Aşağıda güncel olayların öğretimine ilişkin olarak yapılan birkaç araştırmaya yer verilmektedir.

Anderman ve Johnston (1994) *Gençlerin Güncel Olay Bilgileri Üzerindeki Gündüleyici Etkiler* adlı araştırmasında öğrencilerin amaçları, yeterlik inançları, haberleri araştırma davranışları ve güncel olay bilgileri arasındaki ilişkileri incelemiştir. Örneklem grubundaki 1148 öğrenci dört ortaokuldan ve dokuz liseden seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak güncel olay testi ve gündüleyici etmenler envanteri uygulanmıştır. Path analizi sonucunda araştırmacılar, ortaokulda erkeklerin haberler konusunda öz yeterliklerinin daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Lisede de erkekler okul dışında haberleri kızlardan daha fazla araştırmaktadırlar.

Wilson ve diğerlerinin (1999) *Güncel Tartışmalı Konuların Programla Bütünleştirilmesi Konusunda Öğretmenlerin Görüşleri* adlı araştırması, tartışmalı konular *sosyal bilgiler* programının bir parçası mıdır? sorusunu yanıtlamak üzere gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin güncel tartışmalı konuların programla bütünleştirilmesine ilişkin görüşleri anket ve görüşmelerle araştırılmıştır. Toplam 468 anket 48 eyaletteki ortaokul *sosyal bilgiler* öğretmenine gönderilmiştir. Anket öğretmenlere, Clinton'un suçlanmasıyla ilgili olarak en az iki derste öğretim yapıp yapmadıklarını sormaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından çoğu derslerde Clinton'un suçlanmasıyla ilgili olarak minimum düzeyde öğretim yaptıklarını belirtmişlerdir. 5-12 sınıf düzeyinde öğretim yapan öğretmenlerin suçlamayla ilgili olarak öğretim yapmamaları konusunda ileri sürdükleri nedenler program içeriği ile ilgili olmadığı yönündedir.

Haas ve Laughlin (2000) yaptıkları araştırmada güncel olayların öğretimini öğretmenlere uygulanan anketle ortaya koymaya çalışmışlardır. Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS) üyesi *sosyal bilgiler* öğretmenleri sınıflarında güncel olayları nasıl öğretmektedir? sorusunu yanıtlamak üzere 598 NCSS üyesi, ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan öğretmene anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre öğretmenlerin, sosyal bilgiler eğitimlerinde güncel olayları ele aldıkları ortaya çıkmıştır. Çoğu öğretmen, o günkü *sosyal bilgiler* ünitelerindeki konusal vurgularla güncel olaylar arasında bağlantı kurduklarını, güncel olayları tarihsel, sosyal, ekonomik ve politik kavramlara ilişkin çağdaş örnekler sağlamak ya da sosyal konuların za-

man içinde ve kültürler arasındaki sürekliliğini örneklerle açıklamak için kullandıklarını belirtmektedirler. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu güncel olay öğretimini mesleki yükümlülüklerinin bir gereği olarak görmektedirler.

Bireyin yaşadığı toplumda, ülkesinde ve dünyada sürekli yenilikler yaşanmakta bu yenilikler bireyleri yakından ya da uzaktan ilgilendirmektedir. *Sosyal bilgiler* öğretiminin amaçladığı etkin, demokratik, ideal davranışlara sahip, problem çözme ve karar verme becerisi gelişmiş, günlük olaylara tepki vererek katkı getirebilen bireyler yetiştirmek eğitimin niteliğine bağlıdır. *Sosyal bilgiler* dersinde güncel olayları konu edinmek hem bu becerilerin geliştirilmesini sağlar hem de *sosyal bilgiler* öğretimini daha ilginç ve etkili kılar (Demirtaş ve Barth, 1997). Ayrıca bu değişme ve gelişmeler okula, aileye ve öğretmenlere büyük sorumluluklar yüklemektedir. Bu nedenle *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin görevleri daha da önem kazanmaktadır.

Sosyal bilgiler öğretmenleri güncel olayları derste konu edinerek öğrencilerin yeni bilgiler edinmelerine, toplumsal ve kültürel yaşama uyum sağlamalarına yardımcı olabilirler. Bir *sosyal bilgiler* öğretmeni olarak güncel olaylarla ilgili bilgi edinmek ya da güncel olayların *sosyal bilgiler* öğretimi ile ilişkisini bilmenin yeterli olmayacağı ifade edilebilir. Geniş görüşlü, bilinçli, günlük olaylara duyarlı öğrenciler yetiştirmekle sorumlu olan *sosyal bilgiler* öğretmenin çeşitli yöntem ve teknikler kullanarak değişen sürelerle çeşitli kaynaklardan yararlanarak güncel olayları sınıf ortamına getirmesi gerekmektedir. *Sosyal bilgiler* dersinde yapılacak olan uygulamalara ışık tutması bakımından *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin güncel olayları sınıfa getirme durumlarının, kullandıkları kaynakların, yöntem tekniklerin, yaşanan sorunların ve önerilerin belirlenmesi önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı 6. ve 7. sınıfta görev yapan *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin güncel olayların öğretimini gerçekleştirme durumları, güncel olayları derse getirirken hangi

kaynaklardan yararlandıkları, *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine ayırdıkları zaman, güncel olayların seçiminde dikkat ettikleri ölçütler, güncel olayların öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri öğretmenlerin kendi görüşlerine dayalı olarak ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin güncel olayların öğretimine ilişkin görüşlerinin ortaya çıkarılmasının amaçlandığı bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde görüşme soruları önceden belirlenmiş görüşme durumlarını kapsamaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşmede her görüşmeciye sistematik ve uygun sorular sorulmaktadır. Ancak görüşmede görüşmeciye konunun dışına çıkma özgürlüğü ve rahatlığı sağlamaktadır (Berg, 1998). Görüşülen kişi istediğini dilediği biçimde ifade etme özgürlüğüne sahip olmasına karşın görüşmeci gerekli bilgileri alabilmek için bireyi bilgi almak istediği konuları tartışmaya yöneltebilir (Özguven, 1992). Araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını açmasını ve ayrıntılandırmasını sağlayabilir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırmacıya sunduğu en önemli kolaylık görüşmenin önceden hazırlanmış görüşme formuna bağlı olarak sürdürülmesi nedeniyle daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgiler sunmasıdır. Bu hâliyle yarı yapılandırılmış görüşme tekniği sahip olduğu belirli düzeydeki standartlık ve esneklik nedeniyle daha uygun bir teknik görünümü vermektedir (Türnüklü, 2000).

Evren ve Örneklem

Eskişehir merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan *sosyal bilgiler* öğretmenleri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu evren içerisinde amaçlı örneklem çeşitlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yoluyla örneklem seçimi yapılmıştır. Maksimum çeşitliliğe dayalı örneklem oluşturmada amaç, çeşitlilik arz eden durumlar arasında herhangi ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığını bulmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya

koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırmaya 2004 yılı Mayıs ayında seçilen değişik sosyoekonomik düzeye sahip öğrencilerin devam ettiği 14 ilköğretim okulunda görev yapan 20 *sosyal bilgiler* öğretmeni gönüllü olarak katılmıştır. Örneklemdeki katılımcıların özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Örneklemdeki Katılımcıların Özellikleri

Öğretmen Özellikleri	f	%
Mezun Olunan Alan		
Tarih Öğretmenliği	6	30
Coğrafya Öğretmenliği	4	20
Tarih	4	20
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	3	15
Diğer	2	10
Coğrafya	1	5
Toplam	20	100
Hizmet Süresi		
0-5 yıl	5	25
6-10 yıl	8	40
11-15 yıl	4	20
16-20 yıl	1	5
21 yıl ve üzeri	2	10
Toplam	20	100
Sosyoekonomik Düzey		
Alt	7	35
Orta	9	45
Üst	4	20
Toplam	20	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi *sosyal bilgiler* öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerin 6’sı *tarih öğretmenliği*, 4’ü *coğrafya öğretmenliği*, 4’ü *tarih*, 1’i *coğrafya* mezunudur. *Sosyal bilgiler* öğretmenliği mezunu öğretmen sayısı ise 3’tür. Öğretmenlerin 8’i 6-10 yıl ile meslekteki hizmet süreleri bakımından en büyük bölümü oluştururken 1’i de 16-20 yıl hizmet süresine sahiptir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 4’ü üst sosyoekonomik düzeye sahip öğrencilerin devam ettiği okullarda, 9’u orta sosyoekonomik düzeye sahip öğrencilerin devam ettiği okullarda, 7’si ise alt sosyoekonomik düzeye sahip öğrencilerin devam ettiği okullarda görev yapmaktadırlar.

Veri Toplama

Araştırmanın kuramsal boyutu oluşturulduktan sonra *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine yönelik görüşlerini almak üzere yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır.

Görüşme formu hazırlanırken öncelikle sorulacak sorular oluşturulmuş ve sorular oluşturulurken kolay anlaşılabilir sorular yazma, açık uçlu sorular sorma, odaklı sorular hazırlama, yönlendirmekten kaçınma, çok boyutlu sorular sormaktan kaçınma, soruları mantıklı bir biçimde düzenleme (Yıldırım ve Şimşek, 2005) gibi ilkelere dikkat edilmeye çalışılmıştır. Görüşme formu hazırlandıktan sonra bir öğretmen ile ön görüşme yapılmıştır. Görüşme tamamlandıktan sonra öğretmenin görüşme sorularına verdikleri yanıtlar çözümlenerek dökümü yapılmıştır. Öğretmenin sorulara verdiği yanıtlara göre anlamakta güçlük çekilen ya da amacına tam olarak ulaşmadığı düşünülen soru maddeleri değiştirilmiştir. Ön görüşme yapılan bu öğretmen daha sonra araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler yer almaktadır. Bu bölümde öğretmenlere mezun oldukları alan, meslekteki hizmet süreleri ve görev yaptıkları okula hangi sosyoekonomik düzeye sahip öğrencilerin devam ettikleri sorulmuştur. İkinci bölümde ise araştırmanın görüşme soruları yer almaktadır. Bu bölümde yer alan sorular aşağıda belirtilmiştir:

1. Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
2. Güncel olayların öğretiminde hangi kaynaklardan yararlanıyorsunuz?
3. Ders işleme sürecinde güncel olaylara ne kadar zaman ayırıyorsunuz?
4. Sınıfa getireceğiniz güncel olayları seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?
5. Güncel olayların öğretiminde hangi yöntem ve teknikleri kullanıyorsunuz?
6. Güncel olayların öğretiminde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
7. Güncel olayların öğretimine yönelik önerileriniz nelerdir?
8. Güncel olayların öğretimine yönelik başka eklemek istediğiniz

görüş ve önerileriniz var mı?

Araştırmada kullanılacak olan görüşme formunun içerik geçerliliğini sağlamak için görüşme formu alan uzmanlarına verilmiş ve incelenmesi sağlanarak son biçimi verilmiştir. Uzmanlara yapılan ön görüşmenin dökümleri de verilerek bu soruların anlaşılır olma, ele alınan konuyu kapsama ve gerekli bilgileri sağlama durumunu kontrol etmeleri istenmiştir. Bu çalışmanın sonunda soru maddelerinin geçerliliği sağlanmış ve sorular yeterli görülmüştür.

Görüşmelere başlamadan önce Eskişehir Milli Eğitim Müdürlüğünden resmî izin alınmıştır. Görüşmelerin gerçekleştirilebilmesi için önceden belirlenen öğretmen ile görüşülerek randevu alınmıştır. Görüşmenin başlangıcında araştırmacı tarafından hazırlanan, görüşme ile ilgili tüm ayrıntıları içeren yazılı bir bilgilendirme belgesi öğretmene sunulmuştur. Araştırmacı görüşülen her öğretmene araştırmanın amacını söyleyerek araştırma ile ilgili bilgilendirme belgesini okutmuş ve izin belgesini imzalatmıştır. Görüşme sırasında araştırmacının soru sorma ve dinleme işini daha etkili biçimde yürütebilmesi için ses kayıt cihazı kullanılmış ve öğretmenden bir sohbet ortamında olduğu gibi rahat davranması istenilmiştir. Görüşme sırasında yansız ve empatik olmak için çaba harcanmış ve öğretmenlerin ek bilgi vermesi istenmiş ve verdiği yanıtların niteliğini artırmaya yönelik mesajlar verilmiş ve geri bildirimlerde bulunulmuştur. Görüşmeler 2004 Mayıs ayı boyunca gerçekleştirilmiştir.

Veri Çözümleme

Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel çözümleme tekniği kullanılmıştır. Buna göre betimsel çözümleme için öncelikle araştırma soruları ve araştırmanın kavramsal boyutundan yola çıkılarak bir çerçeve oluşturulmuş, bu çerçeveden yola çıkılarak da verilerin hangi temalar altında düzenleneceği ve sunulacağı belirlenmiştir. Daha sonra veriler tanımlama amacıyla seçilerek anlamlı ve mantıklı bir biçimde bir araya getirilmeye çalışılmıştır. Bu düzenleme sırasında kimi veriler dışarıda kalmıştır. Son aşamada ise düzenlenen veriler tanımlanarak gerekli yerlerde doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Tanımlanan bulguların açıklanması, ilişkilendirilmesi ve anlamlandırılması ile bulguların yorumlanması sağlanmıştır. Araştırmacı tarafından yapılan yorumun daha nitelikli

olmasını sağlamak için bulgular arasındaki neden-sonuç ilişkilerinin açıklanması ve başka araştırma bulguları ile karşılaştırılması yapılmaya çalışılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Verilerin çözümlenmesi aşamasında, kasetler araştırmacı tarafından tek tek çözümlenmiş, bilgisayar ortamına aktarılmış ve her satıra bir numara verilerek görüşme dökümü formu oluşturulmuştur. Satır numaraları bulgular bölümünde (st) biçiminde kısaltılarak doğrudan alıntılarda kullanılmıştır.

Araştırmanın güvenilirliğini gerçekleştirmek amacıyla görüşme dökümleri araştırmacı ve alandan bir uzman ile incelenerek *görüş birliği* ve *görüş ayrılığı* olan maddeler belirlenmiştir. Araştırmanın güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994)'ın belirttikleri aşağıdaki formül kullanılmıştır. Bu hesaplama sonucunda P = 97 değeri bulunmuş ve araştırma güvenilir kabul edilmiştir.

$$P (\text{Uzlaşma Yüzdesi}) = [Na (\text{Görüş Birliği}) / Na (\text{Görüş Birliği}) + Nd (\text{Görüş Ayrılığı})] \times 100$$

Bulgular

Bu bölümde bulgular, frekans ve yüzde biçiminde tablolaştırılarak ve araştırmaya katılan *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak özetlenmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Güncel Olayların Kullanımına İlişkin Görüşleri ve Yararlandıkları Kaynaklar

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleri ve yararlandıkları kaynakların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2'de görüldüğü gibi üst, orta ve alt sosyoekonomik düzeydeki okullarda görev yapan öğretmenlerin çoğu güncel olayların *sosyal bilgiler* dersiyle yakından ilgili olduğunu düşünmektedir. Orta sosyoekonomik düzeydeki okulların *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin yarısından fazlası kısmen ya da sürekli olarak güncel olaylara yer verdiklerini söylemişlerdir.

Sosyal bilgiler dersi, çocuğun toplumsal kişiliğinin oluşturulması ve geliştirilmesinde önemli bir işlevi yerine getirdiğinden araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun da belirttiği gibi güncel

olayların öğretiminin *sosyal bilgiler* dersi ile ilgili olduğu söylenebilir. Araştırmaya katılan öğretmenler *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların kullanımının anlamayı kolaylaştırdığı, öğrencilerin ilgisini çektiği, somut öğrenme sağladığı gibi olumlu etkilerden söz etmişlerdir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Güncel Olayların Kullanımına İlişkin Görüşleri ve Yararlandıkları Kaynaklar

Görüşme Soruları	Alt		Orta		Üst		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleriniz nelerdir?								
Yakından ilgili	4	20	6	30	2	10	12	60
Kısmen yer veriyorum	3	15	5	25	1	5	9	45
İlgi çekiyor	4	20	2	10	2	10	8	40
Anlamayı kolaylaştırıyor	4	20	2	10	1	5	7	35
Sürekli yer veriyorum	1	5	3	15	1	5	5	25
Kısmen ilgili	2	10	1	5	-	-	3	15
Kalıcılık sağlıyor	-	-	2	10	-	-	2	10
Somutlaştırıyor	1	5	1	5	-	-	2	10
Güncel olayların kullanımında hangi kaynaklardan yararlanıyorsunuz?								
Gazete	7	35	9	45	4	20	20	100
TV	7	35	8	40	4	20	19	95
Dergi	1	5	4	20	2	10	7	35
Kitaplar	2	10	3	15	1	5	6	30
İnternet	1	5	4	20	1	5	6	30
Yaşamdan örnekler	5	2	10	-	-	-	3	15
Kaynak kişi	1	5	1	5	-	-	2	10
Video kaset	1	5	1	5	-	-	2	10
Radyo	1	5	1	5	-	-	2	10
Bilimsel toplantılar		5	-	-	-	-	1	5
Fotoğraf	1	5	-	-	-	-	1	5
Resim	1	5	-	-	-	-	1	5
Slayt	1		-	-	-	-	1	5
Tepegöz-Asetat	1	5	-	-	-	-	1	5
VCD	1	5	-	-	-	-	1	5

Güncel olayların *sosyal bilgiler* dersiyle yakından ilgili olduğu yönünde görüş belirten öğretmenlerden kimilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Genelde benim ders işleme yöntemim güncelle bağlantı kurmak, yani coğrafya konuları olsun tarih konuları olsun (...) genelde işlediğimiz konunun mutlaka güncel bağlantısını kurmaya çalışıyoruz. Yani bir sonuç çıkarma, bugüne yönelik bir açılım yapma, bu çıkardığımız sonuçlardan ders alıp ona göre bir gelecek planlaması yapma şeklinde mutlaka bağlantı kuruyoruz. Yani en azından dersi soru-cevap şeklinde işlerken mutlaka öğrencileri ona yönlendirmeye çalışıyorum. Yani bu benim genel politikam ders işlerken (st. 1770-1775).

Sosyal bilgiler dersi güncel olayların en çok ders ortamına getirildiği derstir. Sosyal bilgiler dersinde işlenen konuların güncel olaylarla birlikte sunumu dersin daha zevkli olmasını sağlıyor. Bu anlamda güncel olaylar bu dersin vazgeçilmez bir parçası hâline gelmektedir (st. 840-842).

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde güncel olayların öğretiminde kullandığı kaynaklar çeşitlilik göstermekle birlikte öğretmenlerin tamamı gazeteleri kaynak olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Yine tamamına yakını da (% 95) televizyonu kullanmaktadır. İnternetin kullanımı çok yaygın olmasa da öğretmenlerin % 30’u kaynak olarak internetten yararlandıkları yönünde görüş belirtmişlerdir. Orta düzeydeki okullarda kaynak olarak internetin kullanımı alt ve üst sosyoekonomik düzeydeki okullara göre daha çoktur. Öğretmenlerin % 15’i de güncel olayların öğretiminde yaşamdaki örnekleri kullanmaktadırlar.

Güncel olaylar toplumsal bir kaynak olduğundan öğretmenlerin tamamı *sosyal bilgiler* dersinde günlük olayların temel kaynakları olan gazeteleri ve bir kısmı da dergileri kullandıklarını belirtmişlerdir. Güncel olayların öğretimi sırasında öğretmenlerin TV’den yararlanması öğrencilerin dünyayı oluşturan çeşitli kültür ve olaylarla karşılaşarak yorum yapma, düşünme, geleceği tahmin etme gibi çok çeşitli becerileri kazanmasına katkı getirebilir. Ayrıca az sayıda öğretmenin belirttiği gibi güncel olayların öğretimi sırasında kitaplardan yararlanılması öğrencilerin konuya farklı bakış açıları ile yaklaşabilmelerine, okuma becerisi kazanmalarına olanak sağlayacaktır. Yine internet kullanımı da öğrencilerin bir ders aracılığıyla internetten

yararlanmalarını sağlayarak internetin olumsuz amaçlarla kullanımının dışında güncel bilgi kaynağı olarak da kullanılabileceğini göstermede yarar sağlayabilir. Güncel olaylar konularını yaşamdan aldığından yaşamı yansıtan tüm kaynaklar güncel olayların öğretimi sırasında kullanılabilir.

Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların öğretiminde kullanılan kaynaklara ilişkin öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Gazetelerin taranmasını istiyoruz. Kaynak göstererek dergiler hazırlıyor, onu bastırabiliyoruz.

Yani bastırıyoruz derken..

Tabi ki matbaaya verip bastırmak anlamında değil de.. Yani işte kamuda çalışanlar, üst düzey yöneticiler falan olduğu için çocukların derledikleri şeyleri onlar görünce bastırabiliyorlar.

O zaman ne tür kaynaklar diyelim?

Gazeteler, dergilerden yararlanıyoruz (st. 989-1004).

Görsel basın, yazılı kaynaklardan yararlanıyoruz. Yaşamdan örnekler, çocuklara çevreden olaylarla. Mesela komşularla olan ilişkiler vatandaşlık dersinde bu daha çok apartmanla ilişkiler, meslek seçiminde 6. sınıf sosyal bilgilerde yine meslekle ilgili çevreden örnekler, demokratik yaşamla ilgili sınıftan, çevreden örnekler. Sürekli olarak böyle bağlantılıyız güncel konulara. Yani çocuklar demek ki kaynaklar deyince gazete, TV ve yaşamdan örnekler getiriyorlar (st. 1359-1363).

Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğretimine Ayrılan Süre, Güncel Olayların Seçiminde Dikkat Edilen Etmenler ve Kullanılan Yöntem-Teknikler

Öğretmenlerin görev yaptıkları okulların sosyoekonomik düzeylerine göre *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine ayırdıkları süre, güncel olayların seçiminde dikkat edilen etmenler ve kullanılan yöntem teknikler Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3

Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğretimine Ayrılan Süre, Güncel Olayların Seçiminde Dikkat Edilen Etmenler ve Kullanılan Yöntem Teknikler

Görüşme Soruları	Alt		Orta		Üst		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sosyal bilgiler dersinde güncel olaylara yaklaşık olarak ne kadar zaman ayırıyorsunuz?								
Konuya göre	4	20	8	40	3	15	15	75
Yeri ve zamanı geldiğinde	4	20	7	35	3	15	14	70
5-10 dakika	2	10	3	15	1	5	6	30
Dersin başlangıcında	1	5	2	10	1	5	4	20
1-5 dakika	-	-	2	10	-	-	2	10
Süre yok	-	-	2	10	-	-	2	10
Haftada iki dersin 15 dakikası	-	-	1	5	-	-	1	5
Konular azaldığında 15 dakika	-	-	-	-	1	5	1	5
Ayrırmıyor	1	5	-	-	-	-	1	5
Öğrenci ilgisine göre	1	5	-	-	-	-	1	5
Tamamı	1	5	-	-	-	-	1	5
Sosyal bilgiler dersinde güncel olayları seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?								
Konuyla ilgili olması	4	20	2	10	1	5	7	35
İdeolojik konular olmaması	2	10	4	20	-	-	6	30
Şiddetten uzak olması	1	5	4	20	1	5	6	30
Eğitici olması	3	15	1	5	1	5	5	25
Öğrencinin ilgi ve dikkatini çekmesi	1	5	3	15	1	5	5	25
Öğrenci düzeyi	1	5	-	-	2	10	3	15
İlginç konular olması	1	5	2	10	-	-	3	15
Ahlaki konulara uygun olması	-	-	2	10	-	-	2	10
Çocuk psikolojisini etkilememesi	1	5	-	-	-	-	1	5
Çok fazla dile getirilmiş olmaması	1	5	-	-	-	-	1	5
Düşünmeye sevk etmesi	-	-	1	5	-	-	1	5
Özendirici olmaması	-	-	1	5	-	-	1	5
Magazinsel olmaması	-	-	1	5	-	-	1	5

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğunluğu (% 75, % 70) güncel olayları konuya göre yeri ve zamanı geldiğinde kullanmaktadır. Alt sosyoekonomik düzeydeki 1 öğretmen de dersin tama-

Tablo 3'ün Devamı

Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğretimine Ayrılan Süre, Güncel Olayların Seçiminde Dikkat Edilen Etmenler ve Kullanılan Yöntem Teknikler

Görüşme Soruları	Alt		Orta		Üst		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Güncel olayların öğretiminde hangi yöntem ve teknikleri kullanıyorsunuz?								
Soru-yanıt	4	20	3	15	2	10	9	45
Tartışma	2	10	4	20	-	-	6	30
Araştırma ödevi	1	5	3	15	2	10	6	30
Canlandırma	2	10	3	15	-	-	5	25
Anlatım	1	5	1	5	-	-	2	10
Haber olaylarını sunma	-	-	1	5	1	5	2	10
Herhangi bir etkinlik yapmıyorum	1	5	-	-	-	-	1	5
Karşılıklı konuşma	1	5	-	-	-	-	1	5
Röportaj	1	5	-	-	-	-	1	5
Örnek olay	-	-	1	5	-	-	1	5
Proje	-	-	-	-	1	5	1	5
Gezi	-	-	1	5	-	-	1	5
Bülten tahtası hazırlama	-	-	-	-	1	5	1	5

mında güncel olaylardan yararlandığını belirtmiştir. Genelde derslerde güncel olaylara ayrılan süre ise 1 ile 10 dakika arasında değişiklik göstermektedir. Güncel olayların öğretimine *sosyal bilgiler* dersinde yer verirken güncel olaylar farklı yaklaşımlarla ele alınıp işlendiği için öğretmenlerin güncel olayların öğretimine ayırdıkları süreler farklı olabilir. Örneğin tartışmalı konular olarak güncel olayların öğretimi yaklaşımında, güncel olayları sistematik bir biçimde ele alıp incelemek gerektiğinden o konulara daha çok zaman ayırmak gerekebilir. *Sosyal bilgilerin* temeli olarak güncel olayların öğretimi yaklaşımında ise dersin konuları güncel olaylara göre biçimlendirildiğinden öğretmenlerin birçoğu kendi programını oluşturmada ve zaman yönetimi konusunda zorluk yaşayabilirler.

Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların öğretimine ayrılan süre ile ilgili olarak öğretmen görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Mesela bazı konular oldukça güncel, onları bütün ders boyunca anlatabiliyoruz ama bazı konular hiç güncel değil (...) Mesela Osmanlı ekonomisi neden bozuldu bugünkü ekonomimiz nasıl? Bağlantı

kurarak fazla da giremiyoruz bu tür konulara 5-10 dakika (st. 230-238).

(...) değişiyor. Ben 40 dakika ayırıyorum da desem yalan olur. 10 dakika ayırıyorum desem de yalan olur. Çocuklardan gelen istek ve sizin konuştuklarınız doğrultusunda (st. 584-586).

Sosyal bilgiler öğretmenleri güncel olayları seçerken en çok (% 35) konuyla ilgili olmasına dikkat etmektedirler. Orta sosyoekonomik düzeyde öğrencilerin devam ettiği okullarda görev yapan öğretmenlerin % 20'si güncel olayların şiddetten uzak olmasına dikkat ederken alt ve üst sosyoekonomik düzeydeki okullarda görev yapan öğretmenlerin % 5'i bu doğrultuda görüş bildirmiştir. Güncel olayların etkili olabilmesi ve nitelikli biçimde kullanılabilmesi için her güncel olayı sınıfa getirmek yerine öğretmenin hangi güncel olayların sınıfta tartışılacağına karar vermesi gerekmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler de güncel olayları seçerken daha çok güncel olayın dersin konusu ile ilgili olmasına dikkat ederek konu ile güncel olayları ilişkilendirmektedir. Konu ile ilgili olma güncel olayların seçiminde kullanılan bir ölçüt olmakla beraber önemli güncel olayları dersin konusu ile ilişkilendirmek güçlük yaratabileceğinden önemli güncel olaylar derse getirilemeyebilir. Şiddet olgusu toplumun her kesiminde son dönemlerde sıklıkla karşılaşılan bir durum olduğundan şiddet içerikli olaylar TV, gazete gibi güncel kaynaklarda sıklıkla yer almaktadır. Son dönemlerde okullarda da şiddet olaylarının artması nedeniyle öğretmenlerin güncel olayları seçerken özellikle şiddet olaylarından kaçındığı söylenebilir. Öğretmenlerin kimileri sınıf ortamında farklı tartışmalar yaratacağından güncel olayları seçerken ideolojik olmamasına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir.

Sosyal bilgiler dersinde güncel olayları seçerken dikkat edilen ölçütlere ilişkin olarak öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Önce güncel olayların işlenen konuyla kesinlikle birebir örtüşmesi gerekiyor. Konuların, ideolojinin temsilcisi değil de rehberlik göreviyle orada bulunuyoruz. Bunlara dikkat ediyorum. Öğrencinin ilgi ve dikkatinin yoğunlaşacağı şeyler olması çok önemli (st. 732-734).

Her olayı getirmiyoruz. Seçerken daha ziyade işte şiddetten uzak olması, çocukların psikolojik yönünü etkilememesi önemli olan.

Eğitici olanların günümüzle ne derece bağlantısı var, kendilerini ne kadar etkileyecekler, bizi ne kadar etkileyecek. İşte bunları seçerken biraz daha yapıcı olmasına dikkat ediyoruz. Her olayı taşımıyoruz (st. 589-592).

Tablo 3'ten de anlaşıldığı gibi öğretmenler güncel olayların öğretimi sırasında daha çok soru-yanıt (% 45), araştırma ödevi (% 30), tartışma (% 30), canlandırma (% 25) yöntem ve tekniklerini kullanmaktadırlar. Alt, orta ve üst sosyoekonomik düzeydeki okulların öğretmenleri Tablo 3'te de görüldüğü gibi güncel olayların öğretiminde değişik yöntem ve teknikleri de kullanmaktadırlar. Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin güncel olayların öğretiminde daha çok soru-yanıt gibi genel öğretim yöntem ve tekniklerini ve ödev çalışmalarını kullandıkları söylenebilir. Öğretmenler güncel olayların öğretimine yönelik tartışma, canlandırma gibi yöntem ve teknikleri daha az kullanmaktadırlar. Haberleri bir dosyada saklama, karikatür çizme, haber haritaları oluşturma gibi güncel olayların öğretimine özgü yöntem ve teknik kullandığını belirten öğretmen olmamıştır.

Güncel olayların öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklere ilişkin olarak öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir: Mesela geçen sene şöyle bir yöntem uygulamıştım. Öğrencilerden gazetelerdeki güncel olayları takip etmesini istedim ve panoya her hafta, o hafta neyle ilgili nasıl bir olay olduysa bununla ilgili yazılar getirdiler. Onları panolara yerleştirdiler. Her hafta bu şekilde görevliler vardı ve sırayla o güncel olayları panoya yerleştirdiler. Kendi sınıflarının panosuna tabi ki. Böylece takip etmiş oldular ve bir de işlediğimiz üniteyle ilgili, eğer bir olay geçtiyse bir Türkiye coğrafyasını işlerken deprem olduysa mesela depremle ilgili olaylar olduysa ve daha önceki olmuş olayları araştırmalarını isteyerek öğrencilerden bu şekilde güncel olayları takip etmesini isteyebiliyoruz (st. 1891-1897).

Canlandırma. Onlara ağırlık vermeye çalışıyoruz. Kitaplarda konuşmalar oluyor. İşte şunu yaptım, bunu yaptım, burayı fethettim, şurada beyliğimi kurdum, ilan ettim. (...) Derse hiç ilgisi olmayan öğrencilerin bile müthiş ilgisini çekiyor (st. 312-315)

Güncel Olayların Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Öneriler

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin güncel olayların öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve öneriler Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4

Güncel Olayların Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Öneriler

Görüşme Soruları	Alt		Orta		Üst		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Güncel olayların öğretiminde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?								
Öğrencinin ilgisizliği	4	20	6	30	-	-	10	50
Ailenin ilgisizliği	3	15	4	20	-	-	7	35
Programa uygun olmaması	2	10	4	20	1	5	7	35
Ders saatinin az olması	2	10	1	5	2	10	5	25
Tepki alma korkusu	1	5	2	10	-	-	3	15
Öğretmenlere rehberlik yapılmaması	1	5	1	5	-	-	2	10
Ailenin ekonomik durumu	1	5	1	5	-	-	2	10
Okul kaynaklarından yararlanamama	1	5	1	5	-	-	2	10
Sınav sistemi	-	-	1	5	1	5	2	10
Öğrenci düzeyi	-	-	1	5	1	5	2	10
Bilgilerin güvenilirliği	1	5	-	-	-	-	1	5
Kaynak yetersizliği	1	5	-	-	-	-	1	5
Ders kitaplarının uygun olmaması	1	5	-	-	-	-	1	5
Konu dışına çıkma	-	-	1	5	-	-	1	5

Tablo 4'te görüldüğü gibi alt ve orta sosyoekonomik düzeydeki okullarda görev yapan öğretmenlerin yarısı güncel olaylara karşı öğrencilerin ilgisiz olduklarını belirtmişlerdir. Üst sosyoekonomik düzeydeki okulların öğretmenleri ise böyle bir sorun dile getirmemişlerdir. Yine öğretmenler daha çok (% 35) ailelerin ilgisizliğinin, programın güncel olaylara uygun olmamasının (% 35), ders saatinin az olmasının (% 25) güncel olayların öğretiminde karşılaşılan sorunlar olduğunu söylemişlerdir. Alt ve orta sosyoekonomik düzeydeki okulların öğretmenlerinden % 15'i ise tepki alma korkusu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Güncel olayların öğretiminde karşılaşılan sorunlar daha çok alt ve orta sosyoekonomik düzey okullarda görev

yapan öğretmenler tarafından dile getirilirken üst sosyoekonomik düzeydeki okullarda görev yapan öğretmenler sorunlardan pek söz etmemişlerdir. Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin belirttiğine göre güncel olayların öğretiminde öğrencilerin ve ailelerin ilgisizlikleri sorunu yaşanmaktadır. Öğretmen *sosyal bilgiler* dersinde sistematik biçimde güncel olayların öğretimini gerçekleştirirse öğrencilerin, dolayısıyla ailelerin güncel olaylara ilgisinin artacağı söylenebilir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bir bölümü *sosyal bilgiler* dersinin haftalık ders saatinin azlığı nedeniyle de güncel olayların öğretiminde sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. *Sosyal bilgiler* dersi ilköğretim programlarında yaşamsal bir öneme sahip olduğundan ve derste ele alınan konular yaşamdaki olgu ve olaylar gibi çok çeşitlilik gösterdiğinden derse ayrılan haftalık üç saat süre güncel olayları ele almada önemli sorunlar oluşturabilir. Az sayıda öğretmenin belirttiği tepki alma korkusu da *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine yönelik karşılaşılan ilginç bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Güncel olayların öğretiminde yaşanan sorunlara ilişkin olarak öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Öğrencilerin duyarsızlığı. (...) Ya hocam günü kurtaralım da ondan sonra ne olursa olsun. Haberleri yok. Yani bir programda vardı. İşte Türkiye'nin Cumhurbaşkanı kim? Başkenti Nere? Falan... Almanya'daki gençlere soruyorlardı. Habersizler. Bizim nesilde yavaş yavaş ona doğru gidiyor. Yani çocuklar çok duyarsız. Mesela Irak'taki tecavüz olaylarını anlatıyorsun. Çocuk gülüyor, ondan farklı şeyler çıkarıyor. Kıza anlatıyorsun, eğer okula gitmezsen böyle şöyle olur, seçilmeyi beklersin falan. Gülüyor yani. Hiçbir şey düşünmüyorlar. Bunlar ilgisiz, veliler ilgisiz. Veli de aynı şekilde geliyor. Çocuğumun 2 olsun dersi. Yani 2 olsun da (st. 1573-1580).

Bir kere sorunun birincisi ders müfredatları içinde bunlar geçmiyor. Bu tamamen biz öğretmenlerin girişimiyle iyi niyetiyle olan şeyler. Tartışmasak, konuşmasak hiç bunlar olmayacak, müfredat programına konulmuş ya da işte çeşitli resmî yazılarla bunu yapın diye bir bilgilendirme yok. Bu kişisel olarak olmasa da genel anlamda bir sorun (st. 1802-1805).

Tablo 4 incelendiğinde değişik sosyoekonomik düzeydeki okullarda görev yapan öğretmenlerin güncel olayların öğretimine ilişkin çeşitli öneriler sundukları görülmektedir. Öğretmenler kaynakların

zenginleştirilmesi (% 15), öğretmenlerin eğitilmesi (% 15), *sosyal bilgiler* ders saati süresinin artırılması (% 15), öğrencilerin güncel olaylara yönlendirilmesi (% 10) gibi önerilerde bulunmuşlardır. Araştırmaya katılan öğretmenler güncel olayların öğretimine ilişkin olarak yaşanan sorunlara paralel olarak *sosyal bilgiler* ders saatinin artırılması, programda düzenlemeler yapılması gibi önerilerde bulunmuşlardır. Program, ders kitabı, bu konuda eğitim almış öğretmen, yeterli süre, kaynak zenginliği güncel olayların öğretiminde yaşanan sorunlara çözümler getirilebilir.

Bu konuda öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

(...) Sosyal bilgiler ders saati hafta da 1 saat daha arttırılırsa bu konulara çok fazla değinilebilir. Çünkü bize Millî Eğitim; müfredatı veriyor, işte şu kadar konuları, şu kadar zaman dilimi içerisinde bitireceksiniz diyor. İster istemez güncel olaylardan çok müfredattaki bilgileri yüklemeye çalışıyorsunuz. Çok fazla güncelliğe ne kadar girseniz zaman ayırsanız yeterli olmuyor diye düşünüyorum ben (st. 611-615).

Sosyal bilgiler ders programlarına güncelliğini uzun süre koruyan konular alınmalı. AB süreci, Kıbrıs gibi (st. 880-881).

Programda değişme gerekiyor, kaynaklarımızın zenginleştirilmesi gerekiyor. Bir de sunuyu yapacak olan öğretmen arkadaşımızın yeterli olması gerekir.

Evet öğretmenlerimiz güncel olayları takip ediyor, güncel olayları derste nasıl, hangi yöntem ve teknikleri uyguluyorlar ben de merak ediyorum.

Öğretmenlerin bu konuya çok dikkat etmesi gerekiyor.

Peki siz bir eğitim fakültesi mezunu olarak eğitim fakültesinde aldığınız derslerde güncel olaylarla ders arasında nasıl ilişki kurulacağına dair bilgiler aldınız mı?

Ben eğitim fakültesi tarih öğretiminde güncel konuların anlatımlarının nasıl olması gerektiği konusunda tam bir eğitim aldığımı inanmıyorum. O zaman şöyle bir öneride bulunayım. Eğitim fakültesindeki derslerde mutlaka güncel olayların nasıl öğretilmesi gerektiği konusunda bilgiler verilmeli (st. 788-802).

Sonuç olarak *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin çoğunluğu güncel olayların *sosyal bilgiler* dersi ile yakından ilgili olduğunu düşünmekte en çok gazete ve televizyon gibi kaynakları kullanarak derste güncel olayları konuya göre yeri ve zamanı geldiğinde kullanmaktadır. Öğretmenler güncel olayların öğretimi sırasında daha çok soru-yanıt, araştırma ödevi, tartışma ve canlandırma gibi yöntem ve tekniklerini kullanmakta güncel olayların öğretimi sırasında öğrenciler ve ailelerden kaynaklanan sorunlar yaşamaktadırlar. Öğretmenler *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine yönelik olarak *sosyal bilgiler* dersinin süresinin artırılması, programının gözden geçirilmesi, ders kitaplarının güncel olaylara uygun olarak düzenlenmesi gibi çeşitli öneriler de sunmuşlardır.

Tartışma

Alt, orta ve üst sosyoekonomik düzeydeki okullarda görev yapan öğretmenlerin yarısından fazlası güncel olayların *sosyal bilgiler* dersi ile yakından ilgili olduğunu düşünmektedirler. Bu bulguyu Haas ve Laughlin (2000)'in ilköğretim okulu öğretmenlerinin tamamına yakınının *sosyal bilgiler* dersinde güncel olaylara yer verdikleri ve yine tamamına yakınının *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların kullanımının önemine inandıkları bulgusu desteklemektedir. Arın (2006)'ın yaptığı deneysel araştırmada öğrencilerin *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların kullanılmasını zevkli bir öğrenme yolu olarak gördükleri, güncel olayların kullanımı ile eğitici haber izledikleri, tüm dünyada yaşanan gelişmeleri öğrendikleri, haber haritaları ile ülke ve şehirlerin yerlerini öğrendikleri, güncel olaylarla konuyu daha iyi anladıkları ve *sosyal bilgiler* dersini sevmeye başladıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada güncel olayların kullanımının, öğrencilerin *sosyal bilgiler* dersine ilişkin akademik başarılarını ve bilgileri hatırlama düzeylerini artırdığı bulgusu da elde edilmiştir. Arın (2006)'ın araştırmasından ve bu araştırmadan elde edilen öğretmenlerin güncel olayların *sosyal bilgiler* dersi ile ilgili olduğu, öğrencilerin *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların kullanımının olumlu etkiler yarattığını düşündükleri bulguları birleştirilirse *sosyal bilgiler* dersinde mutlaka güncel olayların öğretiminden yararlanılması gerektiği söylenebilir.

Eğitim-öğretim sürecinde kazanılan bilgiler günlük yaşamdaki olaylarla ilişkilendirilebildiği ölçüde kalıcı olur ve karşılaşılan olay-

ları yorumlamada daha kolay kullanılabilir. Yaşar (1998) da çağdaş yaşamın bireylerin doğal ve toplumsal çevrelerine daha duyarlı davranmaları ve birbirleriyle dayanışma içinde olmaları ve bilim okuryazarı olarak yetiştirilmeleri gerektiğini vurgulayarak güncel olayların farkında olmanın önemine dikkat çekmiştir. Yaşar (1998) bilim okuryazarı bireylerin doğal ve toplumsal yaşamda karşılaşılan güncel konu ya da sorunlara ilişkin görüş ve düşüncelerini her ortamda yansız, açık ve anlaşılır olarak ortaya koyabildiklerini söylemiştir. Buradan hareketle *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimi ile bilim okuryazarı bireylerin yetiştirilmesine katkı sağlandığı da söylenebilir.

Öğretmenlerin güncel olayların öğretiminde yararlandıkları kaynaklar çeşitlilik göstermekle birlikte tamamı gazeteleri, tamamına yakını da televizyonu kaynak olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler dergi, internet, kitap, radyo gibi kaynakları da güncel olayların öğretiminde kullanmaktadır. Bu araştırmadan elde edilen bu bulgu Haas ve Laughlin (2000)'in güncel olayların öğretiminde öğretmenlerin çok çeşitli kaynaklardan yararlanmasına karşın daha çok gazete ve televizyondan yararlandıkları bulguları ile örtüşmektedir. Gazeteler etkili yurttaş yetiştirmek için birer araç olduğundan gazetelerin amaçları ile *sosyal bilgiler* öğretiminin amaçları aynı noktada buluşmaktadır. Bu nedenle *sosyal bilgiler* dersinde gazete kullanımını daha da yaygınlaştırılmalıdır. Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin de güncel olayların öğretiminde gazetelerden yararlanması gazetelerin güncel ve öğrencilerin kolayca ulaşabileceği ucuz kaynaklar olarak görülmesinden kaynaklanıyor olabilir. Allen ve Stevens (1998)'in vurguladıkları gibi güncel olaylara ilişkin en iyi bilgi kaynaklarından biri gazetedir. Kabapınar ve Baysal'ın (2004) da yaptıkları araştırmada gazeteler kullanılarak gerçek yaşama yönelik öğretim ortamı hazırlandığında öğrencilerin sorunların çözülmesinde, farklılıkların tanınmasında etkin bir rol alabilecekleri sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle öğrenciler ders kitabı yazarı, öğretmen gibi kişilerin yönlendiriciliğinden uzak, kendi bakış açılarını ortaya koyabileceklerdir.

Öğretmenlerin çoğunluğu *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayları konuya göre yeri ve zamanı geldiğinde kullanmaktadır. Genelde derslerde güncel olayların öğretimine ayrılan süre ise 1 ile 10 dakika arasında değişiklik göstermektedir. Bu araştırma sonucundan

hareketle öğretmenlerin derste güncel olaylardan yeterince yararlanamadıkları söylenebilir. Bu bulgu, Wilson ve diğerlerinin (1999), Evans ve Saxe (1996), Soley (1996) ve Houser (1995)'in araştırma sonuçlarından aktardığına göre “Sosyal bilgiler öğretmenleri güncel olayların öğretimini yeterli düzeyde uygulamamaktadır.” bulgusu ile desteklenmektedir. Haas ve Laughlin (2000)'in araştırmalarında da öğretmenlerin haftada bir ya da bazen artan sıklıkta güncel olaylara yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. *Sosyal bilgiler* öğretmenleri derslerinde güncel olaylara belirli bir program doğrultusunda değil de kendi inisiyatiflerine göre yer verdiklerinden güncel olayların öğretimine ayrılan süre öğretmene göre farklılaşabilir. Nitekim bu araştırmaya katılan öğretmenlerin de güncel olayların öğretimi-ne değişen sürelerle yer verdikleri söylenebilir.

Sosyal bilgiler öğretmenleri güncel olayları seçerken en çok güncel olayın konuyla ilgili olmasına dikkat etmektedir. Öğretmenler güncel olayları seçerken şiddetten uzak olma, ideolojik konular olmaması, eğitici olması gibi etmenleri de dikkate almaktadırlar. Wilson ve diğerlerinin (1999) *Güncel Tartışmalı Konuların Programla Bütünleştirilmesi Konusunda Öğretmenlerin Görüşleri* adlı araştırmasında 5.-12. sınıf öğretmenlerinin güncel bir konu olan Clinton'la ilgili suçlamalara ilişkin herhangi bir öğretim yapmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Buna neden olarak da konunun programla bir bağlantısının olmamasını göstermişlerdir. Bir başka deyişle öğretmenler, güncel olayları seçerken programla ve konuyla ilgili olmasına dikkat etmektedirler. Wilson ve diğerlerinin yaptığı araştırmadan elde edilen sonuç, bu araştırmadan elde edilen sonuçla tutarlılık göstermektedir. Michaelis ve Garcia (1996)'nın belirttiği gibi *sosyal bilgiler* dersinde kullanılacak güncel olayları seçmek için en etkili yol göz önüne alınacak ölçütleri öğrencilerle birlikte tartışarak belirlemek ve bu ölçütleri sınıfta öğrencilerin görebileceği bir yere asmaktır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin güncel olayların seçiminde göz önüne aldıkları ölçütler Michaelis ve Garcia (1996) ile Paykoç (1987)'un belirttikleri eğitimsel değere sahip olma, uygun, güvenilir, güncel ve ilgili olma, öğrencilerin gereksinim ve özelliklerine uyum olma ölçütleri ile benzerlik göstermektedir. Bu durumda öğretmenlerin güncel olayların seçiminde ilgili literatürde belirtilen ölçütleri kullandıkları söylenebilir.

Sosyal bilgiler öğretmenleri güncel olayların öğretimi sırasında çeşit-

li yöntem ve teknikler kullanmakla birlikte daha çok soru-yanıt, araştırma ödevi, tartışma ve canlandırma yöntem ve tekniklerini kullanmaktadırlar. Haas ve Laughlin (2000) de benzer şekilde güncel olayların öğretiminde tartışma, öğrenci aktarımı gibi yöntem ve tekniklerin kullanıldığı bulgusunu elde etmişlerdir. Bennett (1999) araştırmasında öğretmenlerin güncel olayların öğretimi sırasında öğrencilerin görüşlerini ortaya çıkarmaya çalıştığında öğrencilerin kendi öğrenmelerini daha önemli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuca dayalı olarak öğretmenlerin güncel olayların öğretimi sırasında öğrencilerin görüşlerini almaya yönelik yöntem ve teknikleri kullanmasının daha anlamlı ve kalıcı öğrenmeler sağlayacağı söylenebilir. Ayrıca öğretmenler *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimi sırasında Kaltsounis (1987), Paykoç (1987), Demirtaş ve Barth (1997), Erden (t.y.)'in belirttikleri haber haritaları, haber bülteni panosu, haber defterleri ya da küpür dosyaları oluşturma, haber (radyo) yayını düzenleme, haftalık tartışma, görüşme gibi yöntem-tekniklere daha sık yer vermesi güncel olayların öğretiminin etkililiğini artırabilir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerin yarıya yakını güncel olaylara karşı öğrencilerin ilgisiz olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler daha çok ailelerin ilgisizliği, programın güncel olaylara uygun olmaması, ders saatinin az olmasının güncel olayların öğretiminde karşılaşılan sorunlar olduğunu söylemişlerdir. Haas ve Laughlin (2000) de araştırmalarında, güncel olayların öğretiminde yaşanan en büyük sorunun zaman sınırlaması olduğu ve öğrencilerinin büyük çoğunluğunda ilgi eksikliği olduğu sonuçlarını elde etmişlerdir. Bu araştırmada da öğretmenlerin dörtte biri güncel olayların öğretimi sırasında zaman sorunu, yarısı da öğrencilerde ilgi eksikliği yaşadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler bu konuda yaşanan sorunlara çözüm olarak programların yeniden düzenlenmesi, ders saati süresinin artırılması, kaynakların zenginleştirilmesi, öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmesi gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Demirtaş ve Barth (1997)'in de belirttikleri gibi öğretmenlerin güncel olayların öğretiminde iyi yetiştirilmiş ve dikkatli olmaları ve güncel olayları *sosyal bilgiler* dersinin konu ve amaçlarıyla nasıl ilişkilendirebileceğini bilmeleri gerekir. Öğretmenin bu konuda eğitilmiş olması *sosyal bilgiler* öğretimi açısından da önem taşımaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin güncel olayların öğretimi konusunda

hizmet içi eğitimler alması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca planlı bir biçimde güncel olayların öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikleri, kaynakları kullanarak işlenen bir *sosyal bilgiler* dersinin öğrencinin daha çok ilgisini çekeceği söylenebilir. Bu durumda öğretmenlerin sorun olarak belirttikleri öğrenci ilgisizliği büyük oranda ortadan kalkabilir. Öğrenciler ilk zamanlar dersin bir gereği olarak TV'deki haberleri izleyecek, gazete okuyacak, belki eve gazete alınmasını sağlayacak, daha sonra bunu tüm yaşamı boyunca bir alışkanlık hâline getireceklerdir. Ayrıca bu konuda çocuk ailesine de model olarak evde herkesin haber izleyip gazete okumasına bir başka deyişle güncel olayları izlemesine katkı sağlayacaktır. *Sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimi ile öğrencilerin sunulan haberleri, mesajları düşünmeleri, analiz etmeleri ve başkalarına iletmeleri kolaylaşabilir. Böylece öğrencilerin medya okuryazarlıkları artırılarak MEB tarafından pilot okullarda uygulanmaya başlanan *medya okuryazarlığı* dersine katkı sağlanabilir.

Öğretmenlerin programlarda yeni düzenlemeler yapılması önerisine paralel olarak 2006-2007 öğretim yılından itibaren ilköğretim ikinci basamakta kademeli olarak uygulamaya giren *sosyal bilgiler* programı yeniden düzenlenmiştir. Yapılandırmacı anlayışa göre yeniden hazırlanan program, öğrencilerin yaşantılarına ve çevrede yaşanan olaylara daha çok önem verdiğinden *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimi daha kolay gerçekleştirilebilir. Ancak öğretmenlerin belirttikleri ders saati süresinin azlığı, tepki alma korkusu, sınav sistemi gibi sorunlar güncel olayların öğretiminin yanında yapılandırmacılığa dayalı *sosyal bilgiler* programının uygulanmasında da sorunlar oluşturabilir. *Sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine yer verilmesi, *sosyal bilgiler* öğretiminin ve programının amaçlarını gerçekleştirmesine de yardımcı olacaktır.

Sonuç olarak *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların kullanılmasının yararlı olduğuna inandıkları, güncel olayların öğretiminde en çok gazete ve televizyon gibi kaynakları kullandıkları, derste güncel olaylara konuya göre yeri ve zamanı geldiğinde yer verdikleri, güncel olayların öğretimi sırasında daha çok soru-yanıt, araştırma ödevi, tartışma ve canlandırma gibi yöntem ve tekniklerini kullandıkları, güncel olayların öğretimi sırasında öğrenciler ve ailelerden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları ve bu sorunların çözümüne yönelik olarak programların yeniden dü-

zenlenmesi, ders saati süresinin artırılması, kaynakların zenginleştirilmesi, öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmesi gibi önerilerde buldukları söylenebilir.

Sosyal bilgiler öğretiminin hedeflediği etkin, eleştirel ve yaratıcı düşünen, problem çözme becerisine sahip, kendisi ve ülkesi için olumlu tutumlara sahip, geniş bir dünya görüşü olan, yakın ve uzak çevresindeki olaylara karşı duyarlılık gösteren bireyler yetiştirmek için *sosyal bilgiler* öğretmenlerinin derslerinde mutlaka güncel olayların öğretimine yer vermesi gerekmektedir. *Sosyal bilgiler* öğretmenleri güncel olayların öğretimi sırasında, grup tartışmaları düzenleme, radyo programı hazırlama, karikatür çizdirme, haber haritaları oluşturma, afiş hazırlama gibi çeşitli etkinlikler düzenlemelidir. Güncel olayların öğretimi sırasında öğrencilere değişik bakış açıları sunabilmek için değişik gazete, televizyon kanalları, dergi, kitaplardan alınan haberler sınıf ortamında tartışılmalıdır. Ayrıca *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine yer verilebilmesi için *sosyal bilgiler* dersinin haftalık ders saati ve güncel olayların öğretimine ayrılan süre artırılmalı, yapılandırıcılığa göre düzenlenen *sosyal bilgiler* programı etkili biçimde uygulanmalı, öğretmenlere güncel olayların öğretimi konusunda hizmet içi eğitimler verilmelidir. Ayrıca *sosyal bilgiler* ve sınıf öğretmeni adaylarına hizmet öncesi eğitimleri sırasında *sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine yönelik eğitimler verilmelidir. *Sosyal bilgiler* dersinde güncel olayların öğretimine ilişkin olarak çeşitli araştırmaların yapılması da konuya ışık tutması açısından son derece önemli görülmektedir.

Teachers' Views on Teaching Current Events in Social Studies

Handan DEVECI *

Abstract

In order to achieve its goals, the Social Studies course should convey social events, which took place within or out of the school context, into the classroom environment. Current events can be very beneficial so as to transfer the social events into classroom environment in the Social Studies courses. In this study, semi structured interview method was employed in order to figure out the circumstances of current events in the classroom by Social Studies teachers. The researcher interviewed 20 social studies teachers from low, mid and high socio-economic level schools. The data obtained from these interviews were analyzed using descriptive analysis and presented. Findings of this study showed that social studies teachers believe the importance of using current events in the classroom environment. Results also showed that teachers use current events in their classrooms in various times through different sources like newspapers and television. Additionally, results indicated that teacher use different methods and techniques during teaching current events such as question-answer, investigation tasks, discussion, and role playing. According to the findings, teachers face problems in teaching current events.

Key Words

Social Studies, Current Events, Teacher Opinions.

* Correspondence: Assist. Prof. Dr. Handan DEVECI, Anadolu University Faculty of Education, Department of Elementary Education 26470 Eskişehir, Turkey, E-Mail : hanil@anadolu.edu.tr

In the society, country and world where an individual lives, many innovations take place and these changes concern individuals more or less. The aim of social studies courses is to train active and democratic individuals who have desired behavioral outcomes, develop decision-making skills, and contribute to current events by reacting. All these expected outcomes depend on the quality of education. To integrate current events in social studies courses makes it easier to develop these skills and social studies teaching more interesting and effective (Demirtaş & Barth, 1997). Moreover, these changes and improvements set over many responsibilities to the school, parents, and teachers. Therefore, the roles of social studies teachers become more important.

Social studies teachers can facilitate students' acquisition of new knowledge and adaptation to social and cultural life by including current events in the course schedule. Social studies teachers, who are responsible for training students who are conscious/sentient about and sensitive to daily events, with broad point of view, have to bring current events into classroom by utilizing different resources for varying periods and by applying various methods and techniques. It is crucial to determine the contexts in which social studies teachers bring current events into the classroom, the resources and techniques they use, and the problems they encounter, also their recommendations on account of highlighting the implications in social studies courses.

The main aim of the present study is to figure out the current circumstances of current events in the classroom environment, the resources used to transfer these events into classroom, the time period assigned for current events teaching in social studies, the methods or techniques applied, and lastly the problems encountered by social studies teachers, especially on 6th and 7th grades. Teachers' recommendations about the solutions for the problems encountered were obtained.

Method

The present study is to reveal social studies teachers' opinions about teaching current events. The study was carried out by semi-structured interviews and based on qualitative research approaches.

Elementary school social studies teachers in downtown Eskişehir constituted the target population of the study. Within this population, the sample was selected by purposeful sampling method and maximum variation sampling. As a result, 20 social studies teachers working in 14 elementary schools participated in the study. Data were analyzed by descriptive obtained statistics.

Discussion

More than half of the teachers consider that current events are highly related to with social studies course. This finding is supported by Haas and Laughling (2000). They found that almost all elementary education teachers include current events in social studies courses and believed the significance of using current events in social studies courses. Although the resources utilized to teach current events by the teachers are various, all teachers in the study indicate using newspapers and approximately all indicate using television as resources in their classrooms. Furthermore, teachers made use of other sources such as magazines, the internet, books, radio, and so on. This finding also overlaps with Haas and Laughlin (2000) who found that newspapers and television are the most commonly used resources to teach current events. Most teachers used current events in social studies course depending on the topic at an appropriate time and place. Generally, the time for using current events differs from first 1 to 10 minutes of the class. Based on the consequences of this study, it could be claimed that teachers do not benefit from current events in the course sufficiently. This finding is confirmed by Wilson et al.(1999), Evans & Saxe (1996), Soley (1996) and Houser (1995). These researchers indicate that social studies teachers do not apply current events into their teaching sufficiently. Besides, Haas and Laughlin (2000) concluded that teachers included current events in their courses once or sometimes more than once a week.

While selecting the current events, teachers mostly pay attention to the close relationship of current events with the topic. Teachers take into consideration some criteria while selecting current events such as choosing the events which are not ideological and away from violence.

Furthermore, Wilson et al. (1999) called “the opinions of teachers on integration of current controversial subjects with programs” it was found that the class teachers of 5.-12. grades did not teach anything about accusations against Clinton which was a current event at that time. As a reason for this, it was explained that that event was not related to the program. In other words, while choosing the current events, teachers pay attention the close relation of current event with the program. The result of Sunal and others has the validity with the finding of this research.

As well as various methods and techniques, question-answer, research paper, discussion, role play etc. Were applied by the teachers in social studies course to teach current events. Haas & Laughlin (2000) also confirmed the use of similar methods & techniques such as discussion and student expression in current events teaching. Furthermore, when Bennet (1999) investigated students' point of view in current events teaching. It was concluded that the students attached more importance to their own learning. Based on this result, it could be proposed/suggested that teachers should apply the methods and techniques intended for students' opinion in current events teaching. This could result in more effective and consistent learning.

Almost half of the social studies teachers stated that the students were indifferent to the current events. They put forward reasons such as the parents being indifferent, inappropriate program to the current events, fewer course hours. In their study, Haas & Laughlin (2000) explained the most important trouble in current events teaching as the restriction of time, and they pointed out that majority of the students were indifferent to this subject. In the present study, one fourth of (quarter of) the teachers emphasized the trouble in time (time trouble) and half of them mentioned indifference in the students.

Kaynakça/Reference

- Allen, G. M., & Stevens, L. R. (1998). *Middle grades social studies: Teaching and learning for active and responsible citizenship* (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Anderman, E., & Johnston, J. (1994). *Motivational influences on adolescents' current events knowledge*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 381420)
- Arın, D. (2006). *Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanımının öğrenci başarısına ve hatırdı tutma düzeyine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Berg, L. B. (1998). *Qualitative research methods for the social sciences* (3rd ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Bennett, J. M. (1999). *Students learning science through collaborative discussions on current events in science*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 443707)
- Binbaşıoğlu, C. (2004). Eğitimde günlük olaylar ve öğretimi. *Çağdaş Eğitim*, 29 (315), 14-16.
- Demirtaş, A.& Barth, J. L. (1997). *İlköğretim sosyal bilgiler öğretimi: öğrenci kılavuzu*. Ankara: YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi.
- Erden, M. (t. y.). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.
- Haas, M. E., & Laughlin, M. A. (2000). *Teaching current events: its status in social studies today*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 440899)
- Home School Legal Defense Association. (n. d.). *Current events teaching strategy exploration*. 25 Mart 2004 tarihinde <http://news.cn.edu/kmilligan/socialstudies/exploration/current.html>, adresinden edinilmiştir.
- Kabapınar, Y. & Baysal, N. (2004). İlköğretim hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretime yaşamın kendisini taşımak: Gazete haberlerinin kullanıldığı bir öğretimin tasarlanması ve değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 39, 384-419.
- Kaltsounis, T. (1987). *Teaching social studies in the elementary school the basics for citizenship*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Michaelis, J. U., & Garcia, J. (1996). *Social studies for children a guide to basic instruction* (eleventh edition). Boston: Allyn And Bacon.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Özğüven, İ. E. (1992). *Görüşme ilke ve teknikleri* (2. baskı). Ankara: Psikolojik Danışma Rehberlik ve Eğitim Merkezi.
- Öztürk, C. & Dilek, D. (2002). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretim programları. C. Öztürk ve D. Dilek (Ed.), *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 47-81). Ankara: PEGEM Yayıncılık.
- Paykoç, F. (1987). Güncel olaylarla belirli gün ve haftaların öğretimi. B. Özer (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 44-60). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Sözer, E. (1998). Sosyal bilimler kapsamında sosyal bilgilerin yeri ve önemi. G. Can (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 1-8). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24, 543-559.

Smith, M. J. (2003). *Why teach current events?* 25 Mart 2004 tarihinde <http://hsdla.org/does/hshb/49/hshb4921.asp>, adresinden edinilmiştir.

Wilson, E., Sunal, C., Haas, M., & Laughlin, M. (1999). Teachers' perspectives on incorporating current controversial issues into the curriculum. *The International Social Studies Forum*, 2 (1), 331-345.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (genişletilmiş 5. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yaşar, Ş. (1998). Çağdaş bilim anlayışı. G. Can (Ed.), *Çağdaş yaşam çağdaş insan* içinde (s. 155-160). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

